

SUSTENTABILIDADE FINANCEIRA E DISCIPLINA ORZAMENTARIA

V. SUSTENTABILIDADE FINANCEIRA E DISCIPLINA ORZAMENTARIA

V.1. Regras fiscais e orzamento 2019

Na parte introdutoria de este informe se recolle unha somera explicación sobre a senda de estabilidade fiscal recollida nestes orzamentos, coherente co o Plan de estabilidade presentado polo Reino de España en abril de 2018, e unha posterior senda que aposta por máis endebedamento presentada co plan orzamentario de 2019 á Comisión europea aínda nin informada por ela nin aprobada polas Cortes como perceptúa a normativa de estabilidade orzamentaria..

Consonte o establecido na vixente senda de consolidación fiscal, o obxectivo de estabilidade orzamentaria é do 0,1% para 2019, o obxectivo de débeda pública para a comunidade autónoma de Galicia é do 17,9%, e a regra de gasto do 2,7% sobre o gasto computable efectivo do exercicio 2018.

O teito de gasto aprobado pola Xunta de Galicia opta por seguir coa senda plurianual marcada e ir ao antedito obxectivo de estabilidade do 0,1% do Pib, realizando unha consolidación equivalente a dúas décimas de pib, aínda que si tomamos como referencia o peche de 2017 no que se acadou unha liquidación cunha necesidade de financiamento do 0,2% do Pib, o esforzo de axuste e tan so dunha décima.

Por outra banda, o Obxectivo de débeda pública, a nivel individual calcúlase en base á suma ao stock de débeda a finais de cada exercicio, calculada segundo o protocolo PDE en porcentaxe do PIB rexional da comunidade autónoma, das contías equivalentes á necesidade máxima de financiamento e de débeda polo pago das liquidacións negativas dos exercicios 2008 e 2009.

Os obxectivos fixados para a media do sector público autonómico para o ano 2019 acadan o 23,3% do PIB, sendo para Galicia do 17,9% polo seu menor nivel de endebedamento de partida.

O stock de débeda estimado a finais de 2018 é de 11.480 millóns de euros, o que supón o 18,2 do PIB.

A Lei 2/2011 do 16 de xuño de disciplina orzamentaria e sostibilidade financeira de Galicia, indica que aprobado o anterior obxectivo de estabilidade, o Consello da Xunta acordará o límite máximo de gasto non financeiro dos orzamentos consolidados da Comunidade Autónoma que serve de marco para a elaboración dos orzamentos de cada exercicio.

O límite de gasto será coherente co obxectivo de estabilidade presupostaria e coa regra de gasto establecida nas normas de estabilidade orzamentaria. O límite aprobado poderá ser axustado na variación dos ingresos do sistema de financiamento e fondos finalistas que incorpore o proxecto de lei de orzamentos da Administración xeral do Estado. Este axuste se presentará ao Parlamento conxuntamente co proxecto de lei de orzamentos.

O límite aprobado pola Xunta de Galicia e o Parlamento de Galicia o pasado 16 de outubro por mor das incertezas que afectaban tanto á determinación dos ingresos (liquidación do IVE de 2017), como á senda de estabilidade orzamentaria a aplicar; este acada os 9.850 millóns de euros de gasto non financeiro, empregando un obxectivo de estabilidade orzamentaria do 0,1% como se ten indicado, o que equivale a 69 millóns de endebedamento neto.

V.1.1. Regra de gasto

A regra de gasto á que refire o artigo 12 de la Lei 2/2011 do 16 de xuño de disciplina orzamentaria e sostibilidade financeira establece que “a variación do gasto computable do sector público autonómico non poderá superar a taxa de referencia de crecemento do produto interior bruto de medio prazo que informe cada ano o Consello de Política Fiscal e Financeira”.

Cando se aproben cambios normativos que supoñan variacións permanentes da recadación, o nivel de gasto computable resultante da aplicación da regra nos anos nos que se produzan esas variacións de recadación deberá axustarse na contía equivalente.

A lei orgánica de estabilidade orzamentaria LO 2/2012 entende por gasto computable aos efectos previstos no parágrafo anterior, os empregos non financeiros definidos en termos do Sistema Europeo de Contas, agás os intereses da débeda, o gasto non discrecional en prestacións por desemprego, a parte do gasto financiado con fondos finalistas procedentes da Unión Europea ou doutras Administracións públicas e as transferencias ás Comunidades Autónomas e ás Corporacións Locais vencelladas aos sistemas de financiamento.

En primer lugar, debe entenderse que cando está a falar de variación do gasto computable da Comunidade Autónoma se referindo ao gasto do subsector público autonómico en termos de contabilidade nacional. Por tanto, a efectos de calcular a variación do gasto deberán terse en conta as unidades que integran o mesmo. A efectos prácticos, as entidades a considerar son as unidades clasificadas como Administración autonómica no rexistro de entes da IGAE. A regra de gasto calcularase por tanto consolidando e eliminando as transferencias dos diferentes suxeitos que integran o sector público administrativo.

A taxa de variación do gasto computable dun exercicio calculase dacordo coa seguinte fórmula:

T.V. Gasto computable (%) = $(\text{Gasto computable año 2019} / \text{Gasto computable año 2018}) - 1 \times 100$

O cálculo do gasto computable de 2019 realizarse a partir da estimación da liquidación do orzamento do devandito exercicio. Para partir dun orzamento liquidado compararemos o gasto computable co do último exercicio liquidado e o cómputo da regra validado pola IGAE (2016).

Para a determinación do gasto computable, partimos dos empregos non financeiros en termos Sistema Europeo de Contas agás os intereses da débeda (capítulo III) e os pagos do FEAGA. Unha vez determinado este importe, deducirase a parte do gasto financiado con fondos finalistas da Unión Europea e de outras Administracións públicas.

O seguinte cadro de traballo concilia o montante do gasto non financeiro co gasto computable a efectos da regra de gasto de cada exercicio aos efectos de acreditar como as contas da comunidade autónoma son compatibles co cumprimento da regra de gasto.

Como pode verse a variación do devandito gasto está a dar cumprimento ás evolucións anuais máximas marcadas pola regra de gasto fixada no seo do Consello de Política Fiscal e Financeira, tanto a prevista para 2018 (incremento do 2,4%), como a do 2019 (incremento do 2,7%).

Cadro 38. Regra de gasto da comunidade autónoma de Galicia en función da previsión de cerramento e orzamento presentado para 2019.

CONCEPTOS	2016 Liquidación	2017 Liquidación	2018 Prevision cierre	2019 Orzamento
A) GASTO PRESUPUESTARIO NO FINANCIERO ÁMBITO ESTADÍSTICA DE EJECUCIÓN MENSUAL	8.644.172	8.927.310	9.127.580	9.849.500
B) Cuenta 413/409 u otras similares	29.760	-90.370	-19.483	-35.400
C) GASTO PRESUPUESTARIO NO FINANCIERO DEPURADO (A+B)	8.673.932	8.836.940	9.108.097	9.814.100
E) AJUSTES UNIDADES SOMETIDAS A PRESUPUESTO SOBRE GASTO NO FINANCIERO DEPURADO	575.093	604.630	594.798	719.550
E.1. Otro Gasto no financiero no incluído previamente (distinto de A)	628.510	644.240	670.290	705.935
E.2. Cuenta 413/409 u otras similares no incluídas previamente (distinto de B)	-7.594	-2.000	-5.000	-6.000
E.3. Enajenación de terrenos y demás inversiones reales	-2.000	-7.000	-4.000	-7.000
E.4. Ejecución de avales	3.000	0	5.000	
E.8. Intereses devengados	-11.000	-32.000	-2.000	-6.000
E.11. Pagos a socios privados realizados en el marco de las Asoc. Publ-priv	-7.000	-8.000	-8.500	-9.400
E.17. Sistemas de financiación de las CCAA. de régimen común	38.000	82.000	48.628	190.950
E.18. Cotizaciones sociales a cargo de empleadores	311.000	306.000	305.000	304.000
E.19. Servicios de Intermediación financiera medidos indirectamente (SIFMI)	2.000	3.000	3.000	3.000
E.20. Activación de los servicios de I+D producidos por cuenta propia, activac. programas informáticos y grandes bases datos producidos por cuenta propia	250.000	250.000	250.000	250.000
E.22. Consolidación de transferencias distintas a las ya computadas	-631.823	-635.610	-667.620	-705.935
E.23. Otros Ajustes de unidades sometidas a presupuesto	2.000	4.000		
F) Gasto atribuible a unidades sometidas a Plan General de Contabilidad	293.800	282.790	282.150	281.369
G) GASTO NO FINANCIERO ANTES DE GASTOS EXCLUIDOS (C+E+F)	9.542.824	9.724.360	9.985.045	10.815.019
G.1. Intereses	252.000	200.000	155.990	165.732
G.2. Gasto financiado con fondos finalistas procedentes de la UE	186.000	256.000	376.170	675.029
G.3. Gasto financiado con fondos finalistas de otras Administraciones públicas	716.000	688.000	708.260	817.000
G.6. Resto de transferencias vinculadas al sistema de financiación	38.000	82.000	48.628	190.950
G.7. Otros gastos excluidos	116.000	121.360	125.494	128.744
H) TOTAL A EFECTOS DE LA REGLA DE GASTO ANTES DE CAMBIOS NORMATIVOS (G- FILAS G.1 A G.8)	8.234.824	8.377.000	8.570.503	8.837.564
H.1. Efectos por cambios normativos con incremento (-) o reducción (+) de recaudación permanente y Transferencias de capacidad de gasto de otras Administraciones Públicas	41.000	33.780	45.000	12.679
H.1.a Efectos por cambios normativos con incremento (-) o reducción (+) de recaudación permanente	41.000	34.000	45.000	12.679
I) TOTAL A EFECTOS DE LA REGLA DE GASTO EN EL AÑO CORRIENTE (H+ FILA H.1)	8.275.824	8.410.780	8.615.503	8.850.243
J) TASA DE VARIACIÓN SOBRE EJERCICIO ANTERIOR ((I (año n) / H (año n-1)) - 1)		2,14%	2,43%	2,72%

V.1.2. Límite de débeda.

No que atinxe ao límite de débeda concretado na introdución de este punto, como pode ollarse a partires do presente ano, froito do remate do proceso de consolidación orzamentaria, comezará a reducirse a ratio débeda/PIB, isto non quere dicir que Galicia teña que deixar de gastar para amortizar débeda, senón que o PIB experimenta un ritmo de crecemento superior ao que o fai o stock de débeda o que fará que esta ratio sexa cada vez menor coverxendo cara ao obxectivo a mediano prazo.

A capacidade para recorrer ao endebedamento en futuras recesións económicas depende de que sexamos quen de baixar esta ratio a niveis substancialmente inferiores.

Compre sinalar que os obxectivos de débeda pública poderán rectificarse polo importe efectivo da execución de mecanismos adicionais de financiamento para as comunidades autónomas durante os respectivos exercicios, sempre que non se adiquen a financiar vencementos de débeda ou déficit do exercicio no que se execute e polos incrementos de débeda derivados de reclasificacións de entidades e organismos públicos no sector de administracións públicas sempre que non financien déficit do exercicio. De cara a acreditar como as contas presentadas permitiran dar cumprimento ao obxectivo aprobado se presenta o seguinte cadro que concilia o stock de débeda so sector público autonómico recollido no último ratio débeda/Pib certificado polo Banco de España, a previsión de peche para 2018 e o obxectivo fixado para 2019.

O límite de endebedamento para o ano 2019 para Galicia, se estima en base a os criterios que ven aplicando o Consello de Política Fiscal e Financeira, e coincide con endebedamento dimanante do financiamento do obxectivo de déficit e a devolución das liquidacións negativas dos exercicios 2008 e 2009, sen que se dea ningún suposto para facer uso das excepcións previstas no Acordo do Consello de Ministros que o autoriza.

Cumprimento do obxectivo de débeda pública, débeda máxima autorizada:

Cadro 39. Determinación do obxectivo de débeda para 2019. Millóns de euros

Débeda prevista a 31/12/2018 (SEC 2010)	Incremento de débeda incluído nos obxectivos			Excepcións permitidas por Acordos de Consello de Ministros				Débeda prevista a 31/12/2019 (SEC 2010)
	Liquid. neg. 2008 e 2009 SF CCAA	Obxectivo de déficit	Total	Variacións débeda por sectorización de entes públicos	Mecanismos adicionais de financiamento	Outras excepcións acordadas co MINHA	Incremento de débeda adicional aos obxectivos	
1	2	3	5=2+3-4	6	7	8	9=6+7+8	13
11.480	85	69	154	0	0	0	0	11.720
63.014 18,2%								65.471 17,9%

A débeda medida en stock (millóns de euros a peche de exercicio) prevista en función dos orzamentos presentados, está a axustarse a límite individual da comunidade autónoma arriba desglosado. Para determinar a débeda estimada ao peche do exercicio, en-

gádesse á dimanante da previsión de cerramento as variacións de débeda do sector público autonómico e as variacións netas derivadas dos orzamentos da comunidade autónoma:

Cadro 40. Cumprimento do obxectivo en función do orzamento presentado

Débeda prevista a 31/12/2018 (SEC 2010)	Incremento de débeda incluído nos obxectivos			Excepcións permitidas por Acordos de Consello de Ministros				Débeda prevista a 31/12/2019 (SEC 2010)
	Liquid. neg. 2008 e 2009 SF CCAA	Obxectivo de déficit	Total	Variacións débeda por sectorización de entes públicos	Mecanismos adicionais de financiamento	Outras excepcións acordadas co MINHA	Incremento de débeda adicional aos obxectivos	
1	2	3	5=2+3-4	6	7	8	9=6+7+8	13
11.480	85	69	154	0	0	0	0	11.634

Como pode apreciarse as previsións máximas de endebedamento do sector público autonómico que implican os orzamentos presentados están dentro do límite de débeda.

V.2. Evolución da situación financeira autonómica.

V.2.1. Evolución orzamentaria

Neste apartado realizamos un breve análise da evolución do orzamento consolidado homoxeneizado ca comunidade autónoma dende 2007. Por ser o período 2007-2008 o máis próximo en termos de recursos non financeiros ao exercicio actual, es especial se axustamos os importes do financiamento recibido en exceso no exercicio 2008 (574 millóns de euros).

Ingresos

Os ingresos non financeiros acadan os 9.755 millóns de euros no orzamento de 2019, un 4,9% superior ao exercicio precedente, o exercicio do cadro con unha contía máis próxima é o 2007.

Cadro 43. evolución dos ingresos non financeiros consolidados

millóns de euros

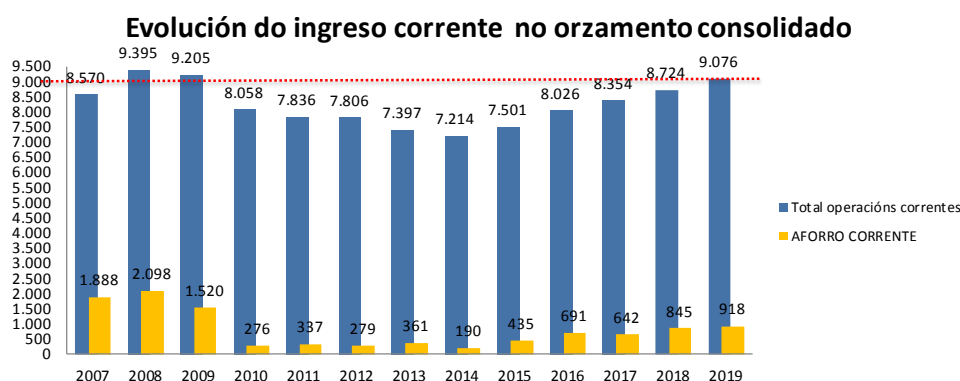
ORZAMENTO CONSOLIDADO HOMOGENEIZADO

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
INGRESOS													
I Impostos directos	1.168	1.364	1.516	1.374	2.031	2.030	1.913	1.937	2.020	2.194	2.335	2.275	2.431
II Impostos indirectos	2.636	2.689	2.399	1.897	2.856	2.959	2.944	3.133	3.118	3.243	3.324	3.456	3.451
III Taxas, prezos e outros ingresos	265	253	286	271	174	180	205	166	177	179	169	169	178
IV Transferencias correntes	4.487	5.064	4.949	4.497	2.760	2.618	2.312	1.953	2.168	2.394	2.517	2.815	3.008
V Ingresos patrimoniais	15	24	54	20	16	22	23	24	19	16	9	8	9
Total operacións correntes	8.570	9.395	9.205	8.058	7.836	7.806	7.397	7.214	7.501	8.026	8.354	8.724	9.077
VI Alieamento de investimentos reais	91	99	111	49	27	32	30	13	10	13	7	11	7
VII Transferencias de capital	740	709	742	681	613	589	513	480	517	535	561	559	671
Total ingresos de capital	831	808	853	730	640	621	543	493	527	548	568	570	679
TOTAL OPERACIÓN NON FINANCIERAS	9.401	10.202	10.059	8.788	8.476	8.428	7.940	7.706	8.028	8.573	8.922	9.294	9.755
VIII Activos financeiros	1	1	1	1	10	11	20	20	14	32	30	43	21
IX Pasivos financeiros	551	474	851	2.048	1.340	1.373	1.476	2.507	1.700	1.657	2.031	1.387	1.768
TOTAL OPERACIÓN FINANCIERAS	552	474	852	2.049	1.349	1.384	1.496	2.527	1.714	1.690	2.061	1.430	1.789
TOTAL ORZAMENTO DE INGRESOS	9.953	10.676	10.910	10.837	9.826	9.812	9.436	10.233	9.743	10.263	10.982	10.724	11.544

Dentro do ingreso corrente, compre salientar a diferente porcentaxe de participación nos tributos cedidos a partires de 2011, dimanante da aplicación do novo sistema de financiamento no cálculo das entregas a conta do devandito sistema dificulta a comparación en toda a serie temporal.

Respecto a 2019, prosegue a lixeira pero continúa mellora do ingreso corrente así como a evolución positiva do aforro corrente, resultado da suba continuada dos ingresos tributarios por mor da mellora da situación económica. No que atinxe ás partidas de ingresos é de esperar que a futura aprobación dos orzamentos do Estado dea lugar á xeración de novos ingresos procedentes de fondos finalistas en especial os vencellados a políticas de investimento, emprego e dependencia.

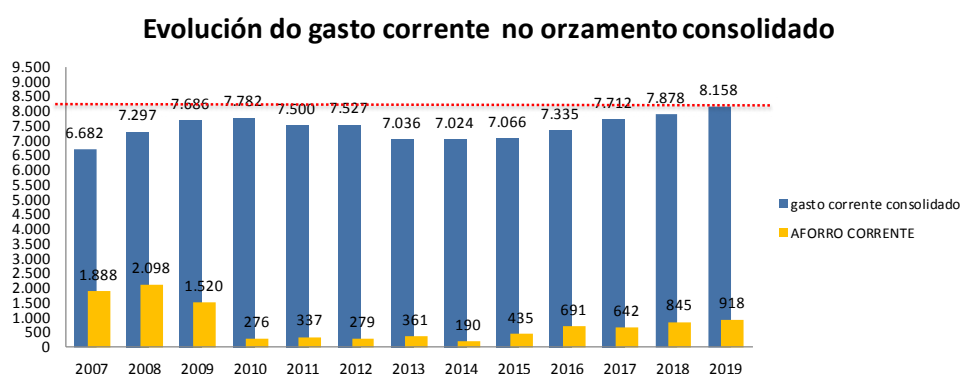
Gráfico 40. Evolución 2007-2019 en millóns de euros.

O gráfico inferior mostra a evolución do gasto corrente, en boa parte de carácter ríxido, pola natureza dos servizos públicos competencia da comunidade autónoma (xustiza, educación, sanidade e servizos sociais entre outros), o que derivou nun forte deterioro do aforro corrente perante a baixa dos ingresos a partires de 2009.

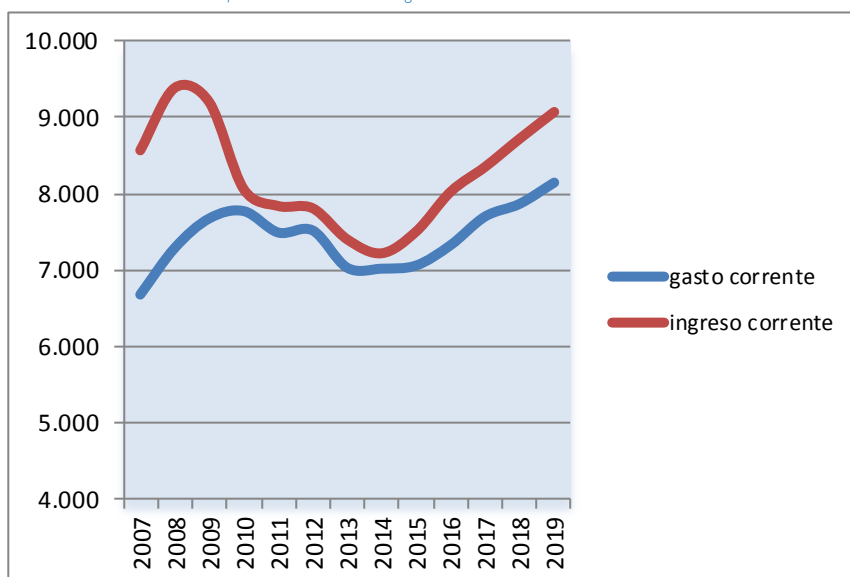
Ao contrario que acontece co ingresos correntes cuio nivel máis próximo en contía era o de 2007/2008 o nivel de gastos correntes de 2019 superará en 280 millóns de euros o gasto corrente previsto nos orzamentos de 2018, fixando o nivel máis alto da serie.

Gráfico 41..Evolución 2007-2018 en millóns de euros

O seguinte gráfico enfronta a evolución dos dous gráficos mostrando como dende 2009 o axuste no ingreso corrente opera como un límite ao gasto corrente no periodo 10-14, para a partires de ahí empezar a xerar aforro bruto de xeito crecente, e polo tanto aumentando a posibilidade de financiar investimentos.

Gráfico 42. Gasto corrente vs ingreso corrente no orzamento consolidado. Millóns de euros

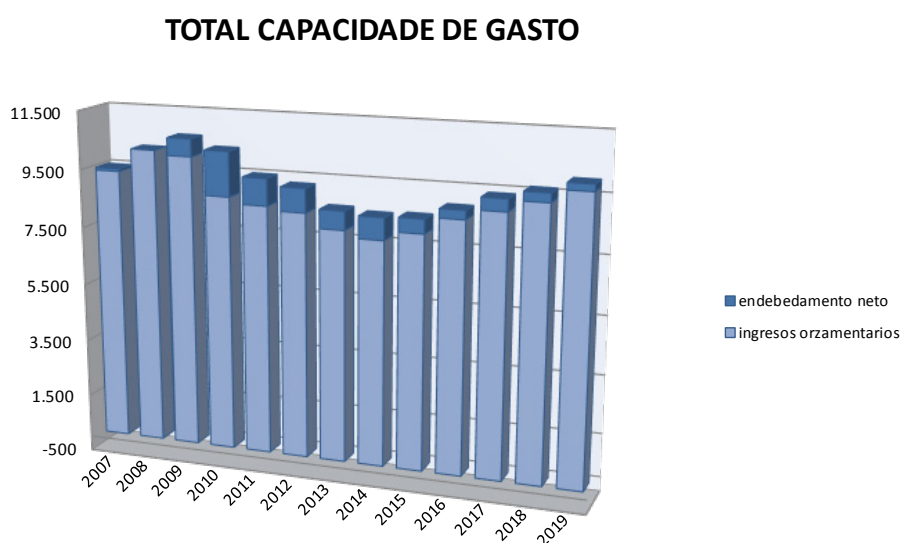

Respecto a os ingresos de capital, o orzamento prevé un importante repunte destes ingresos sobre todo por operacións vencelladas á xestión dos programas operativos europeos. Así os ingresos de capital crecen ata os 679 millóns de euros, 109 millóns máis que no 2018.

Sumando os ingresos correntes e os ingresos de capital obtemos o total de ingresos non financeiros do orzamento consolidado, a estas contías se engaden os ingresos financeiros (endebedamento e activos financeiros) para pechar o financiamento dos gastos da comunidade autónoma.

De seguido, recollese un cadro ilustrativo coa evolución da capacidade de financiamento de gastos orzamentarios (capítulos I a VIII de gastos), a partires dos ingresos non financeiros e ingresos de capítulo VIII, que chamamos ingresos orzamentarios neste gráfico, e do endebedamento neto de cada período.

Gráfico 43. Capacidad de gasto total agás amortización débeda. 2006-2019. Millóns de euros

Como pode verse a comunidade autónoma precisou recorrer ao endebedamento para suavizar o axuste preciso a partires do 2009, pola forte merma dos ingresos. Dentro da senda de consolidación fiscal este recurso á débeda vaise reducindo paseniñamente asociándose o seu descenso á recuperación dos recursos, o que permite manter unhas disponibilidades para gasto total agás débeda en torno aos 9.340 millóns de euros, o que sitúa a nosa capacidade de gasto consolidado por enriba da de 2007. Tamén estaría máis de 100 millóns de euros sobre a de 2008 se deducimos o importe da liquidación negativa dese ano (574 millóns de euros), que deberon ser menos ingresos efectivos.

Gastos

O orzamento consolidado de gastos seguinte recolle tamén a evolución en millóns de euros dende 2007. Compre sinalar a efectos comparativos que a contía que ata 2010 figuraba no capítulo catro como participación dos concellos nos tributos do estado pasa a ter nese ano carácter extraorxamentario polo que resulta axustada en toda a serie para facilitar unha visión homoxenea da evolución do gasto en termos consolidados, asimesmo tamén se eliminan a efectos comparativos os gastos financiados con FEAGA nos que a Xunta actúa de mero intermediario, por ese mesmo motivo e seguindo as recomendacións do Consello de Contas.

Como pode apreciarse, atendendo ao gasto non financeiro poden apreciarse claramente dúas etapas na evolución do gasto unha crecente, correspondente á fase expansiva ata 2009 no que o orzamento consolidado non financeiro acada os 10.544 millóns de euros, e outra fase decrecente que mostra un axuste á baixa no período 2010-2014, ata acadar un gasto non financeiro duns 8.343 millóns de euros, este medra ata os 9.850 do presente orzamento para 2019, atopándose os niveis de gasto do orzamento consolidado nun nivel superior a 2007. Novamente se descontamos o importe das liquidacións negativas do sistema de financiamento correspondentes ao exercicio 2008, o gasto non financeiro dese exercicio acadaría os 9.600, e quedaría baixo ao previsto no presente orzamento por vez primeira

Na medida en que foi preciso recorrer ao endebedamento para suavizar o impacto do axuste no gasto consolidado, o capítulo de operacións financeiras e o capítulo de gasto financeiro mostran unha evolución crecente a partires do 2010, porén no 2015 invertese a tendencia, sendo o primeiro exercicio dende o comezo da crise no que suben os gastos non financeiros e baixan os financeiros, no 2016, 2017, 2018 e 2019 consolídase esta tendencia diminuíndo o gasto financeiro en preto de 187 millóns de euros dende 2014.

Cadro 44. Galicia. Orzamento consolidado de gastos.

millóns de euros

ORZAMENTO CONSOLIDADO HOMOGENEIZADO

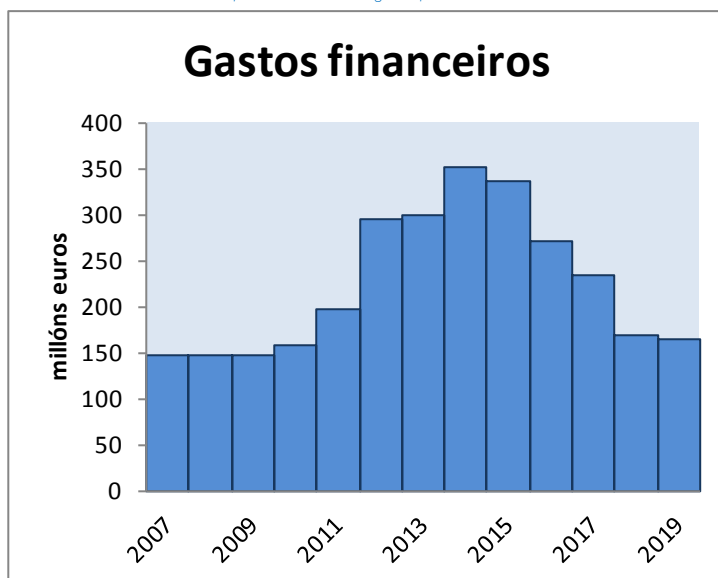
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
GASTOS													
I Gastos de Persoal	3.175	3.444	3.692	3.773	3.627	3.609	3.391	3.367	3.382	3.567	3.681	3.762	3.889
II Gastos en bens correntes e servizos	1.242	1.348	1.416	1.381	1.353	1.384	1.376	1.364	1.388	1.483	1.634	1.724	1.783
III Gastos financeiros	147	146	148	157	198	295	299	352	336	271	235	170	165
IV Transferencias correntes	2.116	2.359	2.430	2.471	2.322	2.239	1.970	1.941	1.960	2.015	2.161	2.222	2.320
Total operacións correntes	6.682	7.297	7.686	7.782	7.500	7.527	7.036	7.024	7.066	7.335	7.712	7.878	8.158
V Fondo de Continxencia	62	65	99	62	78	76	85	105	125	52	37	39	39
Total fondo de continxencia	62	65	99	62	78	76	85	105	125	52	37	39	39
VI Inversións Reais	1.333	1.382	1.439	1.251	805	782	711	666	700	777	841	881	911
VII Transferencias de Capital	1.300	1.337	1.320	1.108	720	704	604	548	496	593	631	688	741
Total operacións de capital	2.633	2.719	2.759	2.359	1.525	1.486	1.315	1.214	1.196	1.370	1.473	1.570	1.652
TOTAL OPERACIÓNS NON FINANCEIRAS	9.377	10.081	10.544	10.203	9.102	9.089	8.436	8.343	8.388	8.757	9.222	9.487	9.850
VIII Activos Financeiros	118	122	120	118	307	176	166	140	147	153	152	161	164
IX Pasivos Financeiros	457	474	246	516	417	548	834	1.750	1.208	1.353	1.608	1.076	1.531
TOTAL OPERACIÓNS FINANCEIRAS	575	595	366	634	723	723	1.000	1.890	1.355	1.506	1.761	1.237	1.695
TOTAL ORZAMENTO DE GASTOS	9.953	10.676	10.910	10.837	9.826	9.812	9.436	10.233	9.743	10.263	10.982	10.724	11.544

O cadro inferior mostra a evolución dos pesos das diferentes partidas de gasto non financeiro nos orzamentos consolidados de 2019 respecto ás do 2007, como pode verse a natureza dos servizos públicos prestados pola comunidade autónoma, (xustiza, educación, sanidade, servizos sociais), implica unha composición do gasto intensa no gasto corrente (persoal, gastos de funcionamento e consumos dos centros). Por elo os capítulos I e II de gasto aumentan o seu peso co paso do tempo dada a forte rixidez dos mesmos.

En efecto, referindo ao total do gasto non financeiro e ao ano con orzamento de gastos máis próximo ao actual (2007), o peso dos gastos de persoal pasa do 34% ao 40% no 2018, o peso dos gastos de funcionamento pasa do 13 ao 18%, entre estes dous capítulos se explica máis da metade do orzamento consolidado, os mesmos pesos que no orzamento 2018.

As políticas de xestión da carteira de débeda aproveitando a expansión cuantitativa do BCE e o rigor no proceso de consolidación fiscal mostrado pola comunidade autónoma reflíctense na baixa do custo do endebedamento, que volta a niveis anteriores á crise de débeda, liberando case 5 millóns de euros no 2018 que se poden adicar a políticas de gasto real.

Gráfico 44. Evolución dos gastos financeiros no orzamento 2007-2018. Millóns de euros

O peso do capítulo de transferencias correntes sube un punto no mesmo periodo 07-19 (dende o 22,6% ata o 23,6%) a pesar de mudar radicalmente a súa composición, dado o peso crecente dos servizos e prestacións da dependencia así como das políticas

de inclusión e familia; o resultado é que se no ano 2007 o peso do gasto corrente acadaba un 71.3% do gasto non financeiro do orzamento consolidado, no 2019 este supera o 82%.

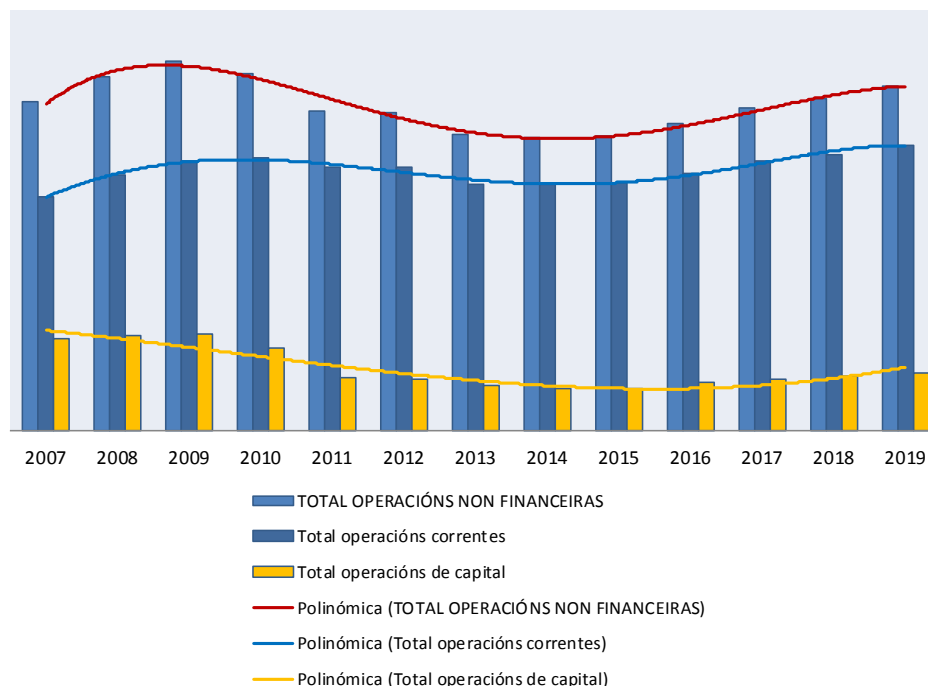
Pola contra, os capítulos que sofren a maior parte do axuste, son os capítulos de gasto de capital 6 e 7, se ben, grazas ao aumento constante do aforo corrente nos orzamentos que se presentan a partires de 2015, o seu peso medra case un 18% ata supor o 16,8%, do gasto non financeiro

O gasto corrente mostra un peso estable ata 2008 para experimentar un forte crecemento no período 2009-2011 ata superar o 82% do non financeiro e estabilizarse logo ata o 2015, permanecendo entre o 84%-82% dende entón..

Dado o carácter ríxido de este tipo de gastos, no periodo 2009-2015, fronte a unha baixa do gasto non financeiro do 20%, o gasto corrente baixa menos dun 8% no período. Esta evolución pode apreciarse gráficamente no cadro seguinte.

A partires do 2015 o total de operacións non financeiras medra máis que o total de operacións correntes por vez primeira dende 2009.

Gráfico 45. Evolución do gasto non financeiro vs gasto corrente. Orzamentos consolidados 2005-2017

O resto das partidas do orzamento, ven condicionado pola rixidez do gasto corrente, así a capacidade de financiamento de investimentos de capital ven dada pola suma do

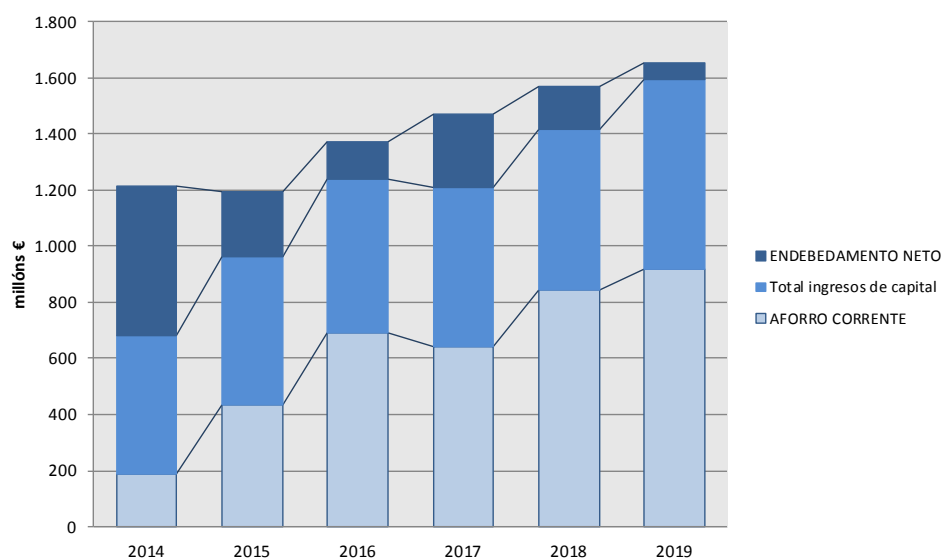
aforro bruto, os ingresos de capital e a capacidade de endebedamento libre da financiación de activos.

Como se acreditou nos puntos anteriores a forte baixa dos ingresos correntes e a consolidación de importantes contías de gasto corrente no período 05-09, fai baixar a mínimos o aforro corrente, principal fonte de financiamento de investimentos ata entón. Se ben o axuste do gasto minora o seu impacto no 2010 grazas a un importante aumento do endebedamento, esta fonte de financiamento non pode ser permanente polo que vai minorando pouco a pouco e deberá seguir facendoo ata desaparecer.

É por iso que o impulso sostido do investimento debe partir dun financiamento vía aforro corrente, como está a acontecer nos últimos orzamentos presentados pola Xunta.

Así, os aforros correntes inician unha senda crecente xa no 2015, que se repíte con dobre intensidade no período 2016-2019, orzamentos nos que o ingreso corrente adicional xera aforro financeiro e permite moderar o recurso á débeda incrementando o gasto de capital nun 121% dende entón. Ata chegar a financiar a metade do investimento no 2019, deixando o investimento financiado con débeda nunha contía residual.

Gráfico 46. Evolución do financiamento do gasto de capital 2014-2019

Evolución do gasto real

De seguido procederase a analizar a evolución das principais magnitudes e saldos orzamentarios da comunidade autónoma partindo dos ingresos e gastos consolidados realizados correspondentes ao período 2007-2017, última conta xeral da comunidade autónoma liquidada.

Compre salientar que todos os datos son os correspondentes á conta xeral da comunidade autónoma, homoxeneizados deducindo as partidas que pasan a ser extraorxamentarias neste período (a participación das corporacións locais nos tributos do estado e o FEAGA).

A distribución por capítulos dos gastos durante o período 2007- 2017 foi a seguinte:

Cadro 45: Gastos Consolidados non financeiros en millóns de euros (Obrigas Recoñecidas). Datos en Millóns de euros

		EXECUCIÓN ORZAMENTARIA CONSOLIDADA										
		millóns de euros										
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
GASTOS												
I	Gastos de Persoal	3.276	3.576	3.899	3.823	3.725	3.441	3.447	3.451	3.560	3.668	3.749
II	Gastos en bens correntes e servizo	1.280	1.409	1.414	1.357	1.321	1.594	1.541	1.567	1.646	1.650	1.786
III	Gastos financeiros	150	135	111	122	214	257	302	365	308	270	224
IV	Transferencias correntes	2.283	2.430	2.609	2.559	2.273	2.179	2.059	1.993	1.957	2.019	2.105
Total operacións correntes		6.970	7.550	8.033	7.861	7.533	7.470	7.349	7.376	7.470	7.606	7.864
V	Fondo de Continxencia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total fondo de continxencia		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI	Inversións Reais	1.264	1.362	1.258	882	681	660	627	526	750	690	681
VII	Transferencias de Capital	1.073	1.247	1.036	780	540	581	488	439	528	350	388
Total operacións de capital		2.337	2.609	2.294	1.663	1.221	1.241	1.115	965	1.278	1.040	1.069
TOTAL OPERACIÓNS NON FINANCEIRAS		9.306	10.160	10.327	9.524	8.754	8.711	8.465	8.340	8.748	8.646	8.933
VIII	Activos Financeiros	170	136	134	132	113	196	130	168	141	176	127
IX	Pasivos Financeiros	457	348	246	520	420	508	1.026	1.461	1.306	1.334	1.756
TOTAL OPERACIÓNS FINANCEIRAS		627	484	380	652	532	704	1.155	1.629	1.447	1.510	1.883
TOTAL ORZAMENTO DE GASTOS		9.933	10.644	10.707	10.175	9.286	9.415	9.620	9.969	10.195	10.157	10.816

En canto aos gastos correntes, a súa execución no 2017 representou o 88% do gasto non financeiro total. No exercicio 2017 crecen con forza, máis dun 3%, destacando os gastos de funcionamento (especialmente a farmacia hospitalaria) e as transferencias correntes. Tamén destaca a continuación da senda descendente do gasto financeiro xa iniciada no 2016. Dende o ano 2007 ata o 2017 o incremento foi de case 900 millóns de euros, un 12,8% máis.

Sen dúbida, a concentración no gasto rixido durante os anos de crise e o despregue do novos servizos como o sistema de dependencia e as escolas 0-3, as novas instalacións sanitarias e outras medidas para paliar os efectos da crise como a axenda social, contribúen a esta evolución.

En canto aos gastos de capital, a súa execución no 2017 representou unicamente o 12% do gasto non financeiro total, segue a reflectir a dificultade do lanzamento dos programas operativos con moitas actuacións en fase de proxecto aínda, o que repercute no baixo desempeño de capital dese ano, xunto coas dificultades de programación dalgúns investimentos por mor da prórroga dos PGE.

No que atinxe ao financiamento do gasto materializado en investimentos, a metade do mesmo procede de fondos propios xerados co aforro corrente, un 27% dos ingresos de capital e o 23% restante da capacidade de endebedamento.

Se botamos unha ollada á composición do financiamento dos investimentos, podemos apreciar como se empeza a recuperar a participación dos fondos UE ata máis do 12%, malia que lonxe da velocidade de cruceiro do marco anterior con unha participación media superior ao 20% no período 13-15.

Cadro 46, Fontes de financiamento dos investimentos do orzamento consolidado en %

Ratio Inversion por fonte	2013	2014	2015	2016	2017
%Financiamento FCI / Investimento Real	8,1%	6,9%	12,5%	6,7%	6,8%
%Financiamento fondos propios / Investimento Real	66,0%	77,8%	56,2%	80,8%	78,4%
%Financiamento finalista do Estado / Investimento Real	5,0%	1,8%	1,7%	2,6%	2,1%
%Financiamento europeo / Investimento Real	20,3%	13,2%	29,3%	9,7%	12,5%
Outros	0,5%	0,3%	0,3%	0,1%	0,2%
	100%	100%	100%	100%	100%

En canto a evolución do gasto non financeiro total, o seu máximo neste período (2007- 2017) acadouse no ano 2009 cando o seu importe ascendeu a case 10.327 millóns de euros. No ano 2010 prodúcese por primeira vez unha caída do gasto non financeiro da Comunidade Autónoma de Galicia respecto o ano anterior o que se volve a producir nos anos 2011 a 2014. No 2015 comeza unha nova etapa do crecemento do gasto non financeiro consolidado.

No que atinxe aos ingresos, a súa distribución por capítulos durante o período 2007-2017 mostra unha evolución aínda mellor, tanto en termos absolutos como no seu contido ao basearse nun crecemento sólido do ingreso corrente, tal e como pode apreciarse no seguinte cadro:

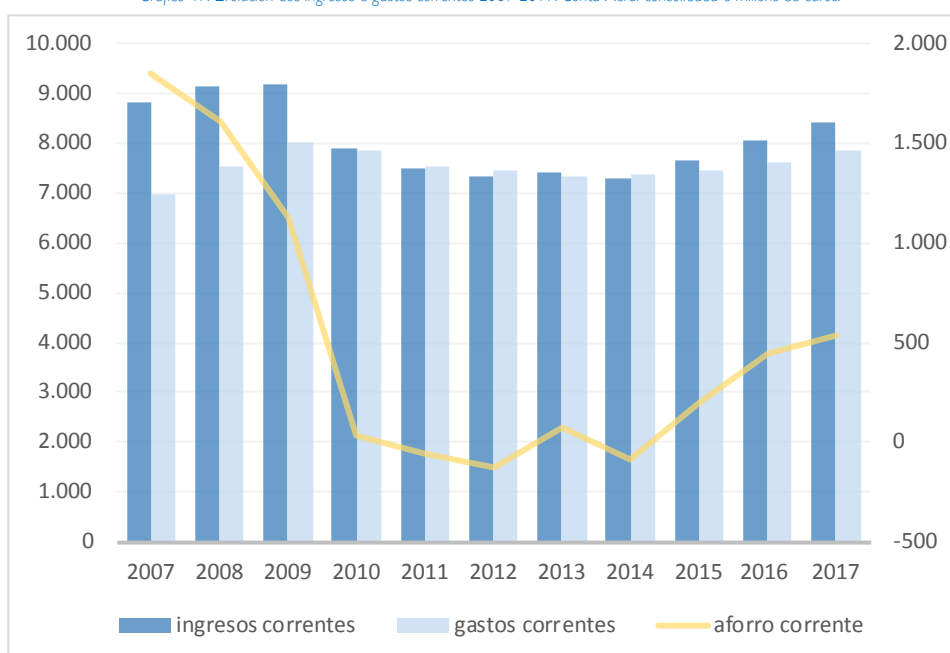
Cadro 47, Ingresos Consolidados (Dereitos Recoñecidos). Datos en Millóns de euros

EXECUCIÓN ORZAMENTARIA CONSOLIDADA											
millóns de euros											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
INGRESOS											
I Impostos directos	1.444	1.651	1.737	1.385	2.050	2.020	2.023	1.998	2.089	2.262	2.375
II Impostos indirectos	2.714	2.650	2.119	1.874	2.690	2.733	2.892	3.141	3.151	3.222	3.304
III Taxas, prezos e outros ingresos	282	252	262	248	256	166	180	186	204	177	171
IV Transferencias correntes	4.324	4.644	5.019	4.364	2.460	2.402	2.290	1.935	2.209	2.375	2.537
V Ingresos patrimoniais	51	61	29	19	23	25	41	29	14	19	12
Total operacións correntes	8.816	9.158	9.165	7.890	7.479	7.346	7.425	7.288	7.668	8.055	8.400
VI Alieamento de investimentos reais	56	84	111	49	27	32	30	13	10	13	7
VII Transferencias de capital	680	716	742	681	613	589	513	480	517	535	561
Total ingresos de capital	736	800	853	730	640	621	543	493	527	548	568
TOTAL OPERACIÓNS NON FINANCEIRAS	9.552	9.958	10.019	8.621	8.118	7.968	7.968	7.781	8.194	8.603	8.968
VIII Activos financeiros	17	19	16	7	4	33	26	26	33	35	35
IX Pasivos financeiros	542	588	936	1.822	1.293	1.624	1.909	2.221	1.752	1.882	2.218
TOTAL OPERACIÓNS FINANCEIRAS	559	607	953	1.830	1.298	1.657	1.935	2.247	1.785	1.916	2.253
TOTAL ORZAMENTO DE INGRESOS	10.111	10.565	10.971	10.450	9.416	9.625	9.903	10.028	9.980	10.519	11.222

Os ingresos correntes acadaron o seu máximo nos anos 2008 e 2009, reducíndose no 2014 respecto ao máximo de 2009 en 1.877 millóns de euros un 20,5% menos. Ago-

ra no 2017 recupéranse dende o fondo no 2014 ata acadar os 8.400 millóns de euros. Dende o 2011 esta masa financeira amosaba unha evolución estable en torno aos 7.400 millóns de euros, tras unha baixa anómala no 2014 (que explica a importante liquidación do sistema de financiamento no 2016), aumentan no 2015, e crecen con forza no 2016, para situarse 1.000 millóns sobre a contía de 2011.

Gráfico 47. Evolución dos ingresos e gastos correntes 2007-2017. Conta Xeral consolidada e millóns de euros.

En canto aos ingresos de capital, a súa execución no 2017 reflicte unha lixeira melloría respecto ao ano anterior e a baixa certificación de fondos europeos relatada na parte dos gastos.

No que refire á evolución dos ingresos non financeiros, o análise da súa evolución permite calibrar a manitude da crise e os seus efectos nas contas orzamentarias, estes acadan o seu máximo durante o período 2005- 2017 nos anos 2008 e 2009, con valores practicamente similares, cercanos a 10.000 millóns de euros en termos homoxeneos. Nos dous anos seguintes, os ingresos non financeiros caen fortemente ata case 2.000 millóns de euros, un 19,3% menos no 2011. A recesión económica do 2012 fai deteriorarse novamente a recadación en 300 millóns de euros adicionais, que afectan ao orzamento dous anos despois pola mecánica de funcionamento do sistema de financiamento, así no 2014 os ingresos non finaceiros tan so acadan os 7.781 millóns de euros. A partir do 2015 comezan a notarse os efectos da recuperación nos ingresos orzamentarios que medran con solidez por enriba dos 8.000 millóns, ata case acadar os 9.000 millóns de euros no 2017.

Como mostra a gráfica anterior, despois dun 2013 onde se recuperara o aforro corrente, a abrupta caída dos ingresos do sistema de financiamento no 2014 provocan voltar ao aforro negativo que se recupera no 2015 e subirá con forza no 2016, ata chegar ao seu punto máis alto dende 2009 no 2017.

Porén, a Comunidade Autónoma de Galicia pasou de ter aforros brutos superiores aos 1.000 millóns de euros durante o período comprendido entre os anos 2005 e 2009 a ter un aforro no ano 2010 de 29 millóns de euros, e pechar con aforro negativo nos anos 2011, 2012 e 2014. No 2017 pasamos a un aforro corrente positivo de 536 millóns de euros.

A importancia de este saldo orzamentario radica en que foi, e debe ser nunhas finanzas saneadas, o principal fornecedor de financiamento de investimentos da comunidade autónoma. Polo que de non recuperarse os ingresos correntes, a capacidade de investir no futuro verase limitada ás disponibilidades de fondos finalistas.

É por elo polo que a Xunta de Galicia ven actuando de xeito continuado en diversas accións que tentan mellorar a capacidade de xerar aforro corrente, tanto pola vía dos ingresos que deben mellorar substancialmente ao ritmo da recuperación da economía, como acontece nos presentes orzamentos, e do emprego como pola vía do gasto corrente, mediante accións continuadas de racionalización administrativa e eliminación do gasto improdutivo, de xeito que se compense, so en parte, a demanda de gasto corrente que require a prestación duns servizos públicos de calidade.

Finalmente, en canto á evolución do superávit ou déficit non financeiro, no período de referencia pódense extraer as seguintes conclusións: no ano 2007 conseguiuase pechar o exercicio cun superávit non financeiro e os anos seguintes remataron todos con déficit. O máis elevado produciuse no ano 2010 cando ascendeu a 964 millóns de euros.

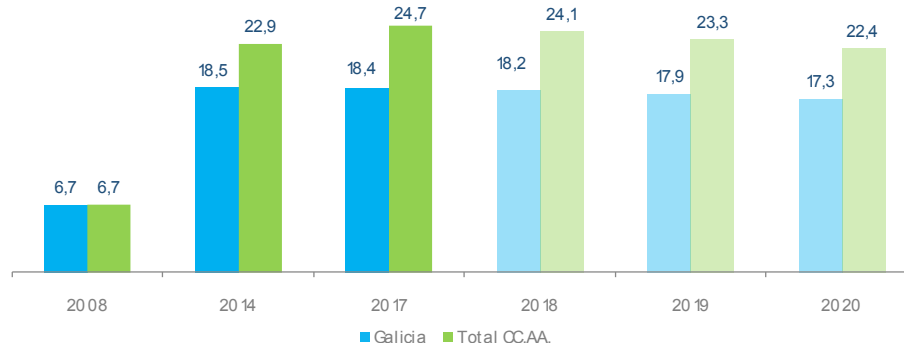
O resultado non financeiro orzamentario de 2017 é o déficit máis baixo dende 2008, 242,8 millóns de euros en liña case catro décimas de PIB baixo o obxectivo autorizado e 114 millóns menos que o ano anterior.

V.3. Evolución do Endebedamento: posición relativa

O principal resultado da evolución dos ingresos e gastos consolidados dunha administración é o seu saldo non financeiro ou resultado orzamentario que acabamos de analizar e o seu corolario, o endebedamento preciso para financeiro.

O endebedamento da Comunidade Autónoma de Galicia incrementouse dende finais do 2014 ata o segundo trimestre de 2017, último dato dispoñible nun 26,7%, a porcentaxe máis pequena de tódalas comunidades autónomas de réxime xeral de financiamento.

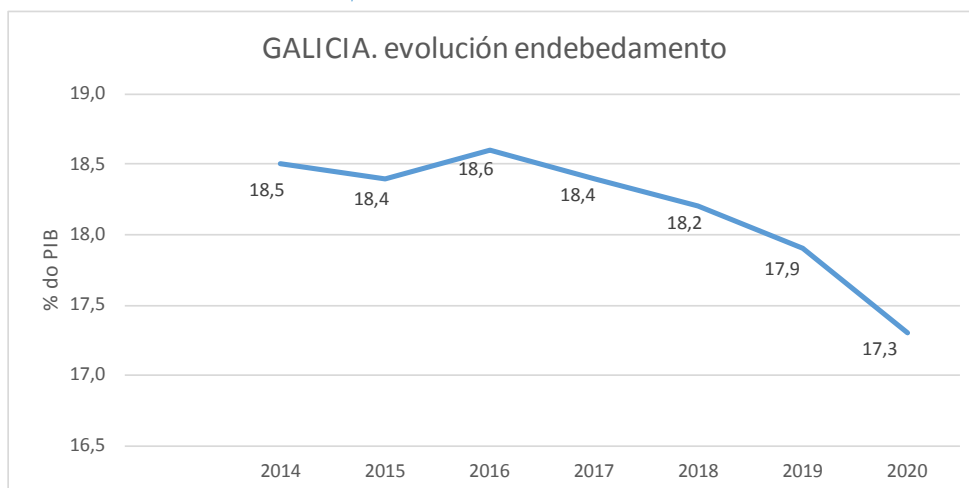
Gráfico 48. Variación da ratio débeda / PIB Galicia - total sector público autonómico

A necesidade dunha evolución moderada do endebedamento non é un fin en si mesmo, máis é a garantía de sostibilidade das finanzas públicas, xa que permitirá cando sexa preciso acudir de xeito temporal a os ingresos financeiros para compensar caídas do ingreso público en fases recesivas do ciclo.

A seguinte gráfica mostra a situación da ratio débeda PIB de Galicia e do resto das comunidades autónomas, como se indicou ao principio da memoria, é de esperar que a evolución desta ratio se establezca neste exercicio para reducirse paulatinamente a medio prazo, tal e como evidencia a gráfica seguinte, neste senso o camiño que ten que percorrer a nosa comunidade autónoma ata acadar os niveis de débeda previstos na normativa de estabilidade orzamentaria en función do establecido no pacto de estabilidade e crecemento, é moito máis suave que o da media das cca.

Gráfico 49. GALICIA. Evolución da ratio débeda/PIB

V.4. Transparencia

A Lei 2/ 2011, de 16 de Xuño, de Disciplina Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira dispón no seu artigo 19, adicado a instrumentación do principio de transparencia, apartado 5 que “Os orzamentos xerais recollerán información sobre a necesidade de financiamento da Comunidade Autónoma, os investimentos reais das empresas públicas en termos de contabilidade nacional, a ratio de gasto público da Comunidade Autónoma en relación co produto interior bruto rexional, o nivel de débeda pública no seguinte exercicio e a evolución das seguintes ratios e magnitudes: ratio débeda/PIB, ratio débeda/ingresos correntes, risco comprometido por avais e compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado, tanto xa contratadas como das previstas para o exercicio orzamentario”.

As seguintes ratios elabóranse a partires do dato certo do último exercicio pechado, da previsión de cerramento de 2018 e, do orzamento que se presenta para 2019.

Cadro 48. Ratios orzamentario-financieros

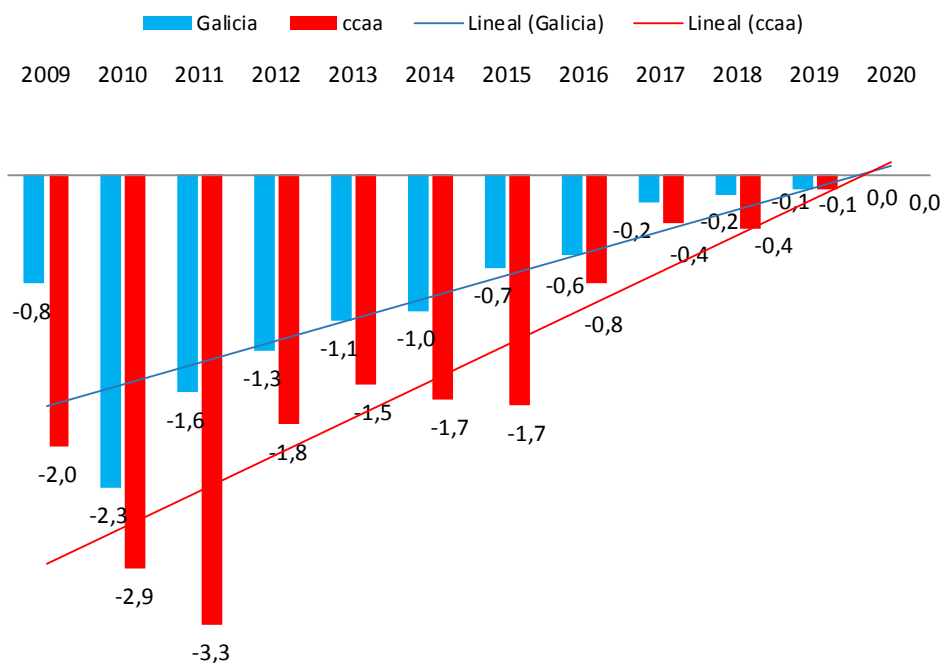
	2015	2016	2017	2018	2019
Necesidade de Financiamento (% PIB)	-0,70%	-0,60%	-0,50%	-0,30%	-0,10%
Necesidade de Financiamento (M€)	403	346	298	190	69
Investimentos reais das empresas públicas (M€)	127,9	92,7	101,0	101,1	116,8
Ratio Gasto Non Financeiro - PIB rexional	15,0%	15,1%	15,2%	15,1%	15,0%
Ratio Gasto Total - PIB rexional	17,4%	17,6%	18,1%	17,0%	17,6%
Ratio Investimento por habitante	255,9	285,9	310,6	327,1	339,9
Ratio gasto non financeiro por habitante	3.084,6	3.236,3	3.405,3	3.520,5	3.673,9
Débeda Pública (M€)	10.375	10.854	11.210	11.480	11.634
Ratio Débeda - PIB	18,4%	18,6%	18,4%	18,2%	17,8%
Ratio Débeda - Ingresos Correntes	138%	135%	134%	132%	128%
Débeda por Habitante	3.793,9	3.989,6	4.139,5	4.260,0	4.339,3
Risco comprometido por avais (M€)	138,2	108,0	91,7	63,0	58,0
Compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado	3.067,6	2.857,0	2.722,0	2.617,2	2.477,4

en euros e %

Neste sentido a Necesidade de Financiamento de Galicia no exercicio 2019 será dun 0,1% do PIB rexional cumprindo co obxectivo de estabilidade orzamentaria vixente o cal supón unha necesidade de financiamento de 69 millóns de euros.

A gráfica seguinte compara a senda de consolidación fiscal de Galicia e do total das comunidades autónomas, permite apreciar como os esforzos temperás na contención do déficit permiten unha senda máis suave no espazo temporal obxecto de análise, o que se traduce en máis estabilidade na dotación das diferentes políticas de gasto a igual esforzo de redución do déficit da media das ccaa, o que posiblemente permitirá rematar antes a senda de consolidación fiscal e máis marxe de manobra fronte a posibles continxencias.

Gráfico 50. Necesidade de financiamento Galicia e CCAA en % do PIBpm.

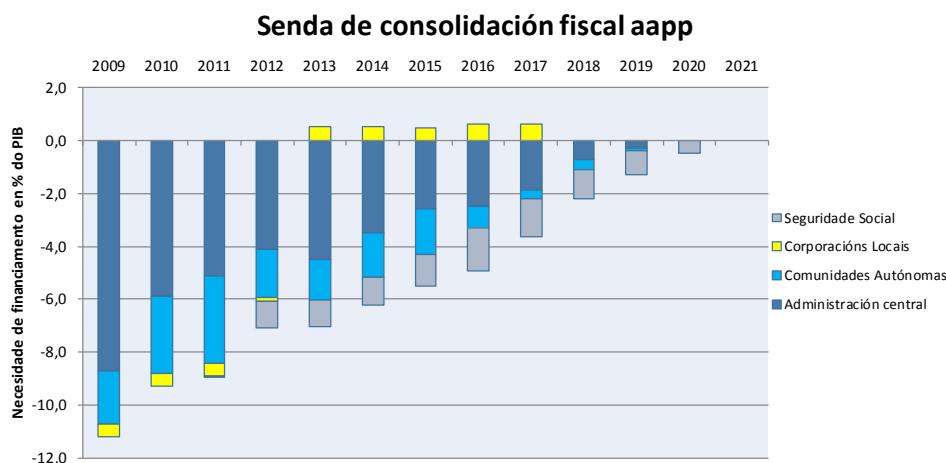
De seguido recóllese a mesma táboa para o conxunto do sector público (sen incluír a axuda ao sector financeiro).

Cadro 49. Senda de consolidación fiscal das aapp

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Administración central	-8,7	-5,9	-5,1	-4,1	-4,5	-3,5	-2,6	-2,5	-1,85	-0,7	-0,3	0,0	0,0
Comunidades Autónomas	-2,0	-2,9	-3,3	-1,8	-1,5	-1,7	-1,7	-0,8	-0,4	-0,4	-0,1	0,0	0,0
Corporacións Locais	-0,5	-0,5	-0,5	-0,2	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Seguridade Social			-0,1	-1,0	-1,0	-1,1	-1,2	-1,6	-1,4	-1,1	-0,9	-0,5	0,0
TOTAL	-11,2	-9,3	-9,0	-7,1	-6,5	-5,7	-5,1	-4,3	-3,0	-2,2	-1,8	-1,1	-0,4

A representación gráfica de esta senda das diferentes administracións mostra como xurde con forza un novo actor na determinación das necesidades de financiamento das administracións públicas, que xa no 2016 supera ás comunidades autónomas neste parámetro, é a administración da seguridade social, que é a administración pública que sofre un maior deterioro por mor da crise e que ven condicionando os repartos de obxectivos de déficit entre as diferentes administracións dende 2013, o gráfico seguinte permite apreciar como será o subsector das aapp que terá maior déficit no trienio 18-21.

Gráfico 51. Senda consolidación fiscal aapp

No que atinxe aos investimentos reais das entidades instrumentais da comunidade autónoma que non forman parte do orzamento administrativo no ano 2019 ascende a 116.827.510 euros, un 15,5% e 16 millóns máis que o exercicio anterior. O importe detallado dos devanditos investimentos por ente xúntase como anexo ao final do documento.

No que atinxe ás ratios de gasto, a ratio de gasto público da Comunidade en relación co PIB rexional, no ano 2018 porcentaxe de gasto non financeiro en relación ao PIB de Galicia é dun 15,1%, semellante ao esperado para 2019 (15%) como consecuencia de que o gasto non financeiro (comparando os créditos iniciais) medra a un ritmo lixeiramente inferior ao do o pib nominal, 3,8% e 3,9% respectivamente.

Respecto ao gasto total, a súa ratio ratio para o ano 2018 medra dende o 17% ao 17,6% debido a unha maior anualidade de amortización de débeda pública no 2019, este maior gasto financeiro aumenta o gasto total o 7,6% sobre o do pasado exercicio (millóns de euros), mentres que o pib nominal estimado crece nun 3.9%.

En canto o nivel de Débeda Pública do ano 2018, estímase que a finais de dito ano a débeda pública calculada segundo o Procedemento de Déficit Excesivo acadará o importe de 11.480 millóns de euros e que a finais do ano 2019 sexa de 11.634 Millóns de euros, o que suporá un incremento da mesma de 154 Millóns de euros.

A Lei de Disciplina Orzamentaria esixe información sobre a evolución das seguintes ratios que teñen relación co nivel de débeda pública: a ratio débeda/PIB e a débeda en relación cos ingresos correntes.

No que atinxe á evolución da débeda/PIB estímase que a finais do ano 2018 sexa dun 18,2 % comezando a diminución do mesmo xa respecto ao 2017, evolución descendente que seguirá nos vindeiros exercicios á vez que se remata a senda de consolidación

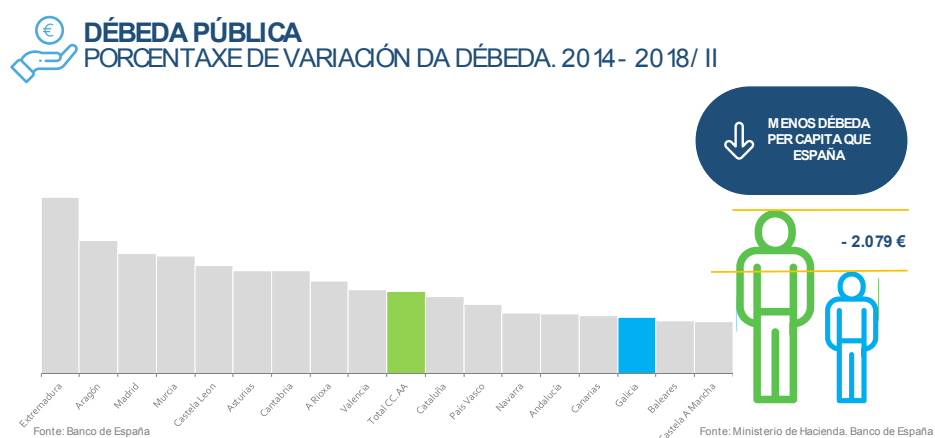

fiscal, así en 2019 se prevé pechar cunha ratio do 17,8%, o que confirma as previsións da senda marcada o ano pasado.

Respecto a relación entre a débeda e os ingresos correntes ao cerramento do ano 2018 a débeda prevista de Galicia constituirá o 132 % dos seus ingresos correntes e no ano 2019 dita relación baixa ao 128 % como consecuencia do cativo aumento do stock de débeda previsto a finais de ano (154 M€), fronte ao aumento dos ingresos correntes en 353 millóns de euros.

O mantemento dunha senda en parámetros aceptables, dacordo coas rexións máis solventes da nosa contorna, así como o cumprimento dos obxectivos e regras fiscais, non son un fin en si mesmo, senón a vía para aumentar a solvencia dos galegos -como mostra a seguinte gráfica con menos débeda per cápita que o resto das ccaa e, en última instancia a mellor garantía da sostibilidade dos servizos públicos.

Gráfico 52. Evolución da ratio débeda por habitante. Comparativa Galicia-media ccaa

De seguido referimos ao risco comprometido por avais, hai que ter en conta o disposto no Texto Refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, en concreto nos seus artigos 40 a 45, respecto do límite máximo de avais que se poderán conceder durante cada ano remite a Lei de Orzamentos.

Neste sentido a Lei de Orzamentos de Galicia do ano 2019 dispón que o importe máximo dos avais que a Xunta de Galicia poderá conceder durante o ano 2019 será de 30 millóns de euros, de seguido establece que o Instituto Galego de Promoción Económica poderá conceder, durante o ano 2019, avais en canto non se supere en ningún momento o saldo efectivo vixente de 500 millóns de euros.

Dende xuño de 2015, a concesión de avais está suxeita ao principio de prudencia financeira dacordo ao artigo 13 da Lei Orgánica 8/1980, de 22 de setembro, de Financiación de Comunidades Autónomas (LOFCA).

As condicións de prudencia para avais tense desenvolvido por Resolución da Secretaría General Coordinación Autonómica y Local, que fixa un límite do importe total de avais autorizado por cada comunidade autónoma do 1,5% do seu PIB rexional, os límites recollidos na lei de orzamentos recollidos no parágrafo anterior respectan esta limitación.

Para a comunidade autónoma de Galicia este límite sitúase nos 982 millóns de euros, superior ao límite autorizado na Lei de presupostos (500 mill.€) e ao risco vivo por avais estimado a peche de 2018 (63 mill.€).

Para o ano 2019 estímase que as operacións de concesión de novos avais e amortización de vencementos deixarán o risco comprometido por avais polo IGAPE en torno aos 58 millóns de euros.

Por último a Lei de Disciplina Orzamentaria establece que os Orzamentos recollerán información dos compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado, tanto das xa contratadas como das previstas para o exercicio orzamentario, esta información figura na memoria I.

En canto aos compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado xa contratados son os establecidos na seguinte táboa:

Cadro 50. Compromisos de pago futuros en cpp e concesións de obra pública

Contratos de colaboración público-privada e concesión de obra pública								
Proxectos	ADMINISTRACIÓN XERAL					SERGAS		
	AG-56 Santiago- Brión - As Galanas (N-550) - Pardiñas (AG-56)	Vía rápida VRG- 4.1 O Salnés	Vaía rápida do Barbanza VRG- 1.1	A52 - Fronteira Portuguesa. VAC A-52 Celanova	Autovía Costa de Morte	Conc. Obra Pública Novo Hospital de Vigo	Contrato Alta Tecnoloxía	
ANO	Investimento	Investimento	Investimento	Investimento	Investimento	Canons	Investimento	Canons
2019	12.238	5.589	13.231	9.622	23.672	26.264	39.273	9.943
2020	12.735	5.891	11.169	10.022	24.264	26.347	39.181	9.943
2021	13.278	6.168	10.824	10.339	24.870	28.124	37.227	10.175
2022	13.771	6.467	11.366	10.609	25.492	27.652	37.746	10.400
2023	14.324	6.785	11.952	10.876	26.129	27.740	37.650	9.419
2024	14.900	7.130	12.557	11.170	26.782	27.828	37.553	
2025	15.543	7.456	13.183	11.375	27.452	26.563	38.945	
2026	16.126	7.747	13.855	12.068	28.138	26.650	38.848	
2027	16.777	8.045	14.551	12.302	28.842	31.230	33.811	
2028	17.452	8.383	15.299	12.443	29.563	31.333	33.697	
2029	18.206	8.683	16.072	12.386	30.302	29.235	36.005	
2030	18.885	9.025	16.899	12.453	31.059	29.332	35.898	
2031	19.643	9.375	17.756	12.644	31.836	29.429	35.792	
2032	20.430	9.760	18.638	12.865	32.632	29.526	35.684	
2033	21.313	10.110	19.584	6.328	33.448	24.596	41.108	
2034	21.959	10.497	20.560	6.423	34.284	23.582	42.223	
2035	15.987	7.708	21.600	6.515	35.141	17.309	30.884	
2036			8.213	6.627	36.019			
2037				6.702	36.920			
2038				7.067	10.368			
2039				7.166				
2040				2.130				

Dita táboa reflicte que ata o ano 2040 a Xunta de Galicia ten comprometidos a través das colaboracións público privadas 2.617,19 millóns de euros. No ano 2019 non está previsto dispor de máis gasto a través destas fórmulas de pago adiado, polo que o importe comprometido ao final do devandito ano será de 2.477,35 millóns de euros.

Cadro 51. :ANEXO: Inversións reais das empresas públicas. Miles de €

	ENTIDADES	INVERSIONS REAIS 2019
406	Portos de Galicia	14.593,53
412	Augas de Galicia	47.861,44
109	Axencia de Protección da Legalidade Urbanística	1.935,00
502	Consortio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar	2.769,04
512	Axencia para a Calidade do Sistema Universitario de Galicia	22,00
513	Consortio de Bibliotecas Universitarias de Galicia	10,00
515	Consortio extensión universitaria e divulgación ambiental	51,00
516	Consortio de abastecemento de auga en Cervo e Buerela	0,00
517	Consortio Casco Vello de Vigo	451,68
519	Consortio Local dos Peares	4,36
413	Fundación Instituto Galego de Oftalmoloxía	127,50
415	Fundación Pública Cidade da Cultura de Galicia	6.962,94
417	Fundación Pública Urgencias Sanitarias de Galicia 061	0,00
418	Instituto Galego de Medicina Xenómica	175,00
604	Fundación Galicia Europa	5,00
606	Fundación Galega para a Tutela de Persoas Adultas	4,67
607	Fundación Semana Verde de Galicia	0,00
608	Fundación Centro Galego de Artesanía e Deseño	0,80
609	Fundación Centro Tecnolóxico de Supercomputación de Galicia	750,00
610	Fundación Exposicións e Congresos de A Estrada	0,00
611	Fundación Feiras e Exposicións de Lugo	320,00
612	Fundación Feiras e Exposición de Ourense	102,00
615	Instituto Feiral de A Coruña	0,00
650	Fundación Centro Tecnolóxico da Carne	346,03
651	Fundación ROF Codina	25,00
652	Fundación Deporte Galego	20,00
654	Fundación Centro Tecnolóxico do Mar	0,00
656	Fundación Galega de Formación para o Traballo	10,89
660	Fundación Camilo José Cela	0,00
661	Fundación Axencia Enerxética Provincial de A Coruña	1,54
702	Redes de Telecomunicación Galegas, S.A.	455,00
706	Sociedade Pública de Inversións de Galicia	2.869,44
707	SODIGA Galicia, Sociedade de Capital Risco	7.500,00
708	XESGALICIA, Sociedade Xestora de Entidades de Capital Risco, S.A.	25,00
709	Galicia Calidade, S.A.	6,20
710	Parque Tecnolóxico de Galicia, S.A.	30,00
713	Sociedade Anónima de Xestión do Plan Xacobeo, S.A.	1.440,00
714	Empresa Pública de Servizos Agrarios Galegos	5,00
717	Xenética Fontao, S.A.	275,60
718	Galaria Empresa Pública de Servizos Sanitarios	1.319,50
719	Sociedade Galega de Medio Ambiente, S.A.	16.492,35
727	Xestión do solo de Galicia, XESTUR, S.A.	0,00
729	Corporación Radio Televisión , S.A.	9.860,00
	TOTAL	116.827,51

(Miles €)